

AVUKATIN İSTİFASININ MEVCUT DAVAYA ETKİLERİ

Anıl KÖROĞLU¹

§ 1. GİRİŞ

Avukatın istifasının davaya etkileri 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 81 ve 82. maddelerinde düzenlenmiştir. Bunun yanında 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 41. maddesinin de ayrıca dikkate alınması gerekir. Çalışma, istifanın özellikle yargılama hukuku bakımından etkileriyle sınırlandırılmış; istifanın haklı ya da haksız olması ve buna bağlı olarak tarafların tazminat yükümlüğüne ilişkin meseleler inceleme kapsamı dışında tutulmuştur.

Konuya giriş yapılmadan önce vekâlet sözleşmesi ve vekâletnamenin birbirinden farklı kavramlar olduğunun² vurgulanması isabetli olacaktır ki bu farklılık kendisini özellikle yargılama hukukunda göstermektedir. Öyle ki HMK'nın 81. maddesi, avukatın istifasının, mahkeme ve karşı taraf bakımından hüküm ifade edebilmesi için bu konudaki beyanın mahkemeye bildirilmesini şart kılmaktadır. Böylece avukat ve müvekkili arasında vekâletname düzenlenmesine neden olan örneğin vekâlet sözleşmesi avukatın istifası ile sona ermiş olsa da, buna ilişkin bildirim yapılmadıkça mahkeme ve diğer taraf açısından muhatap, hala istifa eden avukat olmaya devam edecektir. Böylece, bu avukatın yapmış olduğu işlemler ve bu avukatın kendisi muhatap alınarak yapılan işlemler (örneğin tebligat) de geçerli olacaktır.

¹ Türk Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl Hukuku ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

² Bu konuda bkz. **Leo Rosenberg/Karl Heinz Schwab/Peter Gottwald**, Zivilprozessrecht, , C. H. Beck, München, 2010, s. 281 vd.; **Baki Kuru**, Hukuk Muhakemeleri Usulü, Altıncı Baskı, C. II, Demir Demir, İstanbul, 2001, s. 1251.

§ 2. İSTİFANIN BİLDİRİLMESİ

Vekâlet sözleşmesinde istifanın geçerli olabilmesi için istifa bildirimının belli bir şekilde yapılma zorunluluğu bulunmamaktadır³. Ancak mahkeme ve karşı taraf için istifanın hüküm doğurması, bunun belli bir şekilde bildirilmesine bağlıdır. İstifanın bildirilmesi zorunluluğu bir yandan karşı tarafın haklarını korurken diğer yandan yapılan işlemlerin geçerliliği noktasındaki şüpheleri ortadan kaldırır⁴.

Bildirim şekli HMK m. 81’de belirtilmiştir. Avukat duruşma dışında istifa ediyorsa bu bildirimini mahkemeye yazılı olarak yapmalıdır. Duruşma esnasında istifa ediliyorsa bu hususunun tutanağa geçirilmesi gerekir. İstifanın mahkemeye bildirilmesiyle istifanın sonuçları ileriye yönelik doğup öncesinde yapılan işlemler bundan etkilenmez⁵.

İstifa etmiş ama bunu HMK m. 81 hükmündeki usule göre bildirmemiş⁶ avukata mahkeme, tebliğat yapmaya devam edecektir⁷. Yapılan tebliğ usulüne uygun olduğundan tebliğe konu işleme ait süreler de işlemeye başlayacaktır. Aslında istifa etmiş avukatın yapmış olduğu usuli işlemler de geçerli olacaktır. Bu kapsamda avukat duruşmalara katılabilecek; kanun yoluna başvurabilecektir⁸.

³ **Emre Gökyayla**, Avukatlık Sözleşmesinin Avukatın Azli ve İstifasıyla Sona Ermesi, Seçkin, Ankara, 2007, s. 48; **Süha Tanrıver**, Noterlik Açısından Vekâlet (Temsil), NOTEV, Ankara, 2000, s. 84; **Şahin Akıncı**, Vekâlet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Sayram, Ankara, 2005, s. 62.

⁴ MüKo **ZPO/Toussaint** § 87, Rn. 1; Musielak, **ZPO/Weth** § 87, Rn. 1; Saenger, **ZPO/Bendtsen**, § 87, Rn. 1; **Zöller/Volkommer**, Zivilprozessordnung, 17. Aufl, 1991, § 87, Rn. 3; Stein/Jonas, **ZPO/Bork**, s. 362; **Bilge Umar**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Bası, Yetkin, 2014, s. 279.

⁵ **Weth**, § 87, Rn. 7; **Toussaint**, § 87 Rn. 7; **Bork**, s. 364; ayrıca bkz. BFH 08.10.2014 –I B 197/13.

⁶ İstifanın bildirilmemesinde avukatın kusurunun bulunması durumunda tazminat sorumluluğun düşünülebileceği hakkında bkz. **Umar**, Şerh, s. 279; bu durumun avukatın özenle iş görme yükümlüğünün ihlali olduğu hakkında bkz. **Suat Sarı**, Vekâlet Sözleşmesinin Tek Taraflı Olarak Sona Erdirilmesi, İstanbul, 2004, s. 267, dn. 30.

⁷ **Weth**, § 87, Rn. 6; **Bendtsen**, § 87, Rn. 6; **Volkommer**, § 87, Rn. 1; **Weth**, § 87, Rn. 4; **Bork**, s. 364; **Ejder Yılmaz**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Bası, Yetkin, Ankara, 2013, s. 664; **Umar**, Şerh, s. 278; Avukat kendisine yapılan bu tebliğleri eski müvekkiline haber vermelidir. Bu yönde bir karar için bkz. BGH NJW 80, 999. (**Weth**, § 87, Rn. 6; ayrıca **Volkommer**, § 87, Rn. 4). Zira müvekkil sözleşmenin sona ermesinden sonra dahi vekilinden hesap ve bilgi vermesini isteyebileceği gibi (**Gökyayla**, s. 108), gerektiği hallerde bu borç talep olmaksızın yerine getirilmelidir (**Haluk Tandoğan**, Özel Borç İlişkileri, C.II, Vedat, İstanbul, 2010, s. 480).

⁸ **Weth**, § 87, Rn. 6; **Bendtsen**, § 87, Rn. 6.

İstifanın yalnızca mahkemeye bildirilmesi istifanın karşı taraf açısından sonuçlarını doğurması açısından yeterli değildir. Bu bildirim aynı zamanda karşı tarafa da yapılması gerekir. Duruşma dışında istifa ediliyorsa istifa edildiği hususu karşı tarafa tebliğ edilmelidir⁹. İstifa karşı tarafın da hazır bulunduğu duruşmada gerçekleşiyorsa bildirim, kendisine istifa edildiği hususunu içeren tutanağın verilmesiyle gerçekleşir¹⁰. Kanaatimizce de burada ayrıca bir tebligat yapılmasına gerek yoktur¹¹.

İstifa bildiriminin karşı tarafa yapılmaması istifanın onun açısından hüküm doğurmasını engelleyecektir. Bu bakımdan karşı tarafın istifa eden avukatı muhatap olarak yapacağı işlemler geçerli olur¹².

Yapılan bildirimde istifa edildiği hususunun açıkça belirtilmesi gerekir¹³. Bunun dışında bir açıklamaya¹⁴, örneğin istifa gerekçesinin mahkemeye bildirilmesine gerek yoktur¹⁵. Nitekim vekâlet sözleşmesinde de istifanın geçerli olabilmesi için sebep bildirilme zorunluluğu bulunmamaktadır¹⁶. Ancak adli yardım bürosu ya da baro başkanı tarafından tayin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekinemez (Av. K m. 42/2, c.1). Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrünün takdiri avukatı tayin eden makama aittir (Av. K m. 42/2, c.2). Öyleyse kanaatimizce bu durumda avukat istifa bildirimini yanında istifasının kaçınılmaz bir sebepten kaynaklandığına ilişkin kendisini tayin eden makamdan alacağı kararı da mahkemeye sunmalıdır. Aksi durumda mahkeme açısından istifanın sonuçlarının doğmayacağı düşüncesindeyiz (Karş. ZPO § 87, I).

İstifa bildirimini kimin yapacağı açıkça belirtilmemekle birlikte HMK'da (m. 82/3) avukatın bildirimini esas olarak bir düzenlemeye gidildiği izlenimi uyanmaktadır. Alman hukukunda bu bildirim avukattan başka ayrıca

⁹ **Necip Bilge/Ergun Önen**, Medenî Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Ankara, 1978, s. 245; **Mustafa Kılıçoğlu**, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu El Şerhi, Legal, İstanbul, 2012, s. 514.

¹⁰ **Bilge/Önen**, s. 245.

¹¹ **Yılmaz**, s. 664; **Umar**, Şerh, s. 279; İnc. Teb. K m. 36.

¹² **Bilge/Önen**, s. 245.

¹³ **Weth**, § 87, Rn. 4; **Bendtsen**, § 87, Rn. 4; avukatın müvekkili ile herhangi bir ilişkisi kalmadığının bildirilmesinin yeterli olmadığı hakkında bkz. **Weth**, § 87, Rn. 4.

¹⁴ Bkz. **Bendtsen**, § 87, Rn. 4.

¹⁵ **Volkommer**, § 87, Rn. 1.

¹⁶ **Gökyayla**, s. 43; ayrıca bkz. **Vedat Buz**, Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin, Ankara, 2005, s. 223.

müvekkil veya yeni atanan avukat tarafından da yapılabileceği kabul edilmektedir¹⁷.

HMK, istifanın mahkeme ve karşı taraf için hüküm ifade edebilmesi için ayrıca gerektiğinde “ilgilisine” yapılacak tebligat giderinin peşin olarak ödenmesini zorunlu kılmaktadır (m. 81). Bir görüş, bu maddede belirtilen tebligat giderinin HMK m. 120 kapsamına girmediğini ve özel nitelikte olduğunu belirterek¹⁸ tebligat giderinin verilmemesi durumunda istifanın hükümsüz olacağını iddia etmektedir¹⁹. Kanaatimizce bu husus karşı tarafın istifayı tebligat dışında öğrenmesi ihtimalini kapsamadığı için tartışmaya açık olmalıdır. Nitekim bir görüşe göre de karşı tarafın istifayı başka bir şekilde öğrenip örneğin cevap dilekçesini istifa eden avukata değil de onun müvekkiline tebliğ ettirmesi durumunda yapılan işlem geçersiz sayılamaz²⁰. Öyleyse bu ihtimalde tebligat giderinin yatırılmamış olması istifayı hükümsüz kılmayacaktır.

Alman Hukukunda istifanın karşı taraf açısından hangi andan itibaren geçerli olacağı ZPO § 87, I'de düzenlenmiştir. İlgili hükümde mahkemeden bahsedilmese de bu hükmün mahkeme için de uygulanacağı kabul edilmektedir²¹. Hükümde ikili bir ayırım yapılmıştır. Avukatla temsilin zorunlu olmadığı davalar bakımından (*Parteiprozess*) istifa karşı tarafa bildirilmesiyle etkisini doğurur²². Bildirim için özel bir şekil öngörülmemiştir²³. Avukatla temsil zorunluluğun bulunduğu davalarda (*Anwaltsprozess* ZPO § 78) ise istifanın yanında ayrıca yeni avukatın da bildirilmesi şarttır²⁴ (Karş. Av. K m. 42/2). Aynı durum Avusturya hukukunda da geçerlidir (Öst. ZPO § 36, I).

Burada son olarak dava dosyasında vekâletnamesi bulunmayan avukatın istifa etmesi durumunda bunun bildirimiminin gerekli olup olmadığının üzerinde durulmalıdır. Nitekim belli şartların varlığı hâlinde vekâletnamesini vermeyen avukatın dahi dava açabileceği ya da usul işlemleri yapabilmesi mümkündür (HMK m. 77/1). Kanaatimizce bu ihtimalde avukatın istifa ettiğini bildirmesi

¹⁷ Volkommer, § 87, Rn. 1; Weth, § 87, Rn. 4.

¹⁸ Yılmaz, s. 664.

¹⁹ Yılmaz, s. 664.

²⁰ Umar, Şerh, s. 279.

²¹ Weth, § 87, Rn. 3; Volkommer, § 87, Rn. 3; Toussaint, § 87 Rn. 7.

²² Ayrıca bkz. BGB § 170.

²³ Weth, § 87, Rn. 4.

²⁴ Hans Otto de Boor/Günther Erkel, Zivilprozessrecht, 2. Aufl., Wiesbaden, 1961, s. 65; Volkommer, § 87, Rn. 2; Weth, § 87, Rn. 5.

gerekmemelidir²⁵. Hatta daha sonradan vekâletnamesiz olarak yapılan işleme “müvekkilin” icazet vermesi de (HMK m. 77/1, c. 3) kanaatimizce durumu değiştirmez. Zira burada önemli olan dosyada usulüne uygun vekâletname bulunup bulunmadığıdır. Bu olmadığı sürece mahkeme ve karşı taraf açısından muhatap zaten tarafın kendisi olacaktır.

§ 3. İSTİFANIN BİLDİRİMİ SONRASINDA ORTAYA ÇIKAN BAZI DURUMLAR

A. MÜVEKKİL AÇISINDAN

İstifa yenilik doğuran bir hak olduğu için hükümlerini doğurması ancak karşı tarafa ulaşmasıyla mümkündür²⁶. Öyleyse avukatın mahkemeye istifa bildiriminde bulunmasıyla müvekkil açısından istifanın sonuçları hemen gerçekleşmez. İstifanın sonuç doğurabilmesi için bu hususun müvekkile tebliğ edilmesi gerekir. Yapılacak olan tebligatta müvekkile avukatının istifa ettiği, istifa eden avukatın vekâlet görevinin tebliğden itibaren iki hafta süreyle devam edeceği, davayı takip etmez ve başka bir avukat da görevlendirmezse tarafın yokluğu hâlinde uygulanacak hükümlere göre işlem yapılacağı ihtar edilir ve istifa dilekçesiyle birlikte gönderilir (HMK m. 82/1, 2, 3). Kanaatimizce de bu hükümler sadece tek bir avukatla temsil edilen müvekkil hakkında uygulanır²⁷.

HMK m. 82/1 hükmüne göre, istifa eden vekilin vekâlet görevi, istifanın müvekkile tebliğinden itibaren iki hafta süreyle devam eder. Oysa bu süre Av. K. m. 41’e göre on beş gündür. Kanaatimizce hem yeni hüküm olması²⁸ hem de yargılamaya etkisi noktasında daha özel nitelikte olması gerekçeleriyle bu sürenin iki hafta olarak kabul edilmesi gerekir²⁹.

İstifadan sonra da avukatın görevinin bir süreliğine devam etmesinin amacı istifa sebebiyle oluşabilecek hak kayıplarının önüne geçmek³⁰; davada yapılacak işlemler için müvekkilin başka bir avukat görevlendirmesine olanak

²⁵ İnc. **Bork**, s. 362.

²⁶ **Gökyayla**, s. 43; **Tanrıver**, Vekâlet, s. 84.

²⁷ **Kuru**, s. 1314.

²⁸ **Yılmaz**, s. 667.

²⁹ Aynı yönde bkz. **Umar**, Şerh, s. 279.

³⁰ **Weth**, § 87, Rn. 1; **Bendtsen**, § 87, Rn. 1.

sağlamaktır³¹. Kanun sürenin başlangıç anını açıkça tebliğe bağladığı için müvekkilin istifayı tebliğ dışında bir yolla öğrenmesi süreyi başlatmaz³².

Avusturya Hukukunda istifa eden avukatın görevi on dört gün süreyle devam eder (Öst. ZPO § 36, II). Alman Hukukundaysa istifa eden avukatın görevi sayısal olarak belirtilmemiş; müvekkilin haklarını başka bir şekilde kullanabilme imkânı oluşuncaya kadar (örneğin başka bir avukat görevlendirene dek³³) görevin devam edeceği belirlenmiştir (ZPO § 87, II)³⁴.

B. İSTİFA BİLDİRİMİ SONRASI AVUKATIN VEKÂLET GÖREVİNİN KAPSAMI

Kanunda, istifa eden avukatın vekâlet görevi istifanın müvekkiline tebliğinden itibaren iki hafta süreyle devam edeceği belirtilmekle beraber bu görevin kapsamına ilişkin bir sınır çizilmemiştir.

Bir görüşe göre istifanın mahkemeye bildirilmesiyle birlikte mahkeme bu andan itibaren istifa eden avukata tebligat gibi herhangi bir usul işlemi yapamaz³⁵. Bir kararında Yargıtay bu bildirimden sonra mahkemenin istifa eden avukata yapmış olduğu tebliğin süreyi (somut olayda temyiz süresi) başlatmayacağına karar vermiştir³⁶. Bir görüş, istifa bildiriminden sonraki duruşmalara istifa eden avukatın katılmayacağını³⁷ avukatın sadece duruşma dışındaki işlemleri (hükmün temyizi gibi) yapabileceğini belirtmektedir³⁸. Bu görüşün kanaatimizce kendisine dayanak olarak seçtiği nokta HMK m. 82/1 ve Av. K m. 41 hükümlerinin avukat ve müvekkil arasında iç ilişkiyi düzenlediği; HMK m. 81 (HUMK m. 68) hükmününse dış ilişkiyi (mahkeme ve üçüncü kişi) düzenlediği iddiasıdır³⁹. Kanaatimizce bu şekilde bir ön kabul bazı ihtimalleri kapsamadığından doğru değildir. Zira avukatın istifa etmesi

³¹ **Bilge/Önen**, s. 246; **Süha Tanrıver**, *Medenî Usûl Hukuku*, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 535; bu sürenin aynı zamanda vekâlet sözleşmesinin uygun olmayan zamanda sona erdirilmesi sebebiyle uğranılacak zararların önüne geçilmesi amacı bulunduğu hakkında bkz. Yarg. 13. HD, 29.04.1993, E. 1993/3419, K. 1993/3651 (Kazancı).

³² İnc. **Anıl Köroğlu**, *Medeni Usul Hukukunda Sürelere İlişkin Esaslar*, İÜ SBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014, s. 165.

³³ Örnek için bkz. **Weth** § 87, Rn. 9; **Bendtsen**, § 87, Rn. 9.

³⁴ Ayrıca bkz. **Toussaint**, § 87; karş. **Bork**, s. 365.

³⁵ **Kuru**, s. 1314.

³⁶ Yarg. 3. HD, 7.11.1991, E. 1991/15368, K. 1991/12350 (İBD, 1992/1-3, s. 231 vd).

³⁷ **Kuru**, s. 1314; **Yılmaz**, s 665; bu yönde bir karar için bkz. Yarg. 4. HD, 17.4.1967, 966/100-3389 (**Rifat Ersoy**, *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu*, Ankara, 1976, s. 254).

³⁸ **Kuru**, s. 1310; **Sarı**, s. 267.

³⁹ **Kuru**, s. 1309 vd.; bu yönde Yarg. HGK, 25.9.1974, 2/916-996 (İBD, 1975/1-2 s. 133 vd).

sebebiyle yargılama başka bir güne bırakılmaz (HMK m. 77/1, c. 1; HUMK m. 67/III, c. 1). Örneğin 24 Nisan 2015 tarihli duruşma gününden bir hafta önce istifasını bildiren avukatın –yukarıdaki görüş kabul edildiğinde- duruşmaya girememesi gerekir. Bu durumda mahkemenin duruşma davetiyesini müvekkile tebliği ihtimali akla gelebilirse de bu kadar kısa bir süre içinde tebligatın yapılıp yapılamayacağı tartışması bir kenara bırakılıp yapılabileceği kabul edilse bile HMK m. 144/2’de yer alan süreye her hâlükarda riayet edilmemiş olacaktır⁴⁰. Yukarıda yer alan görüş kabul edildiğinde usul ekonomisi ilkesine de aykırı bir sonuç doğacaktır. Örneğin avukatın duruşmada istifa etmesi durumunda –görüş kabul edilirse- mahkeme duruşma sonunda oluşturacağı ara kararlar bir işlemin yapılması için avukata süre veremeyecek; bunun için tarafa ayrıca tebligat yapılacak ve söz konusu işlemin yapılması doğal olarak gecikecektir.

İstifa bildiriminden sonra avukata tebligat yapılamayacağı ve avukatın müvekkilini sadece duruşma dışındaki işlerde temsil edebileceği görüşüne katılmamaktayız. Zira HMK m. 82/1 sadece iç ilişkide değil aynı zamanda mahkemenin istifa eden avukatla olan ilişkisinde de dikkate alınmalıdır. Zira burada belirtilen süre içinde avukat kanunen müvekkilini temsil etme yetkisine sahiptir. Bir yandan avukatın görevinin istifadan sonra da devam edeceği kabul edilip diğer yandan bu görevi kullanmasının (*kendisine tebliğ yapılmayarak, duruşmaya kabul edilmeyerek*) engellenmesi çelişki yaratacaktır. Aksi düşüncenin kabulü hem müvekkilin haklarını koruma açısından yetersiz olacak hem de yargılamanın başka bir güne bırakılmayacağına ilişkin düzenlemeyi anlamsızlaştıracaktır. Bu bakımdan istifanın mahkemeye bildirilmesi anından istifanın müvekkile tebliğinden itibaren on beş gün sonrasına kadar olan zaman diliminde mahkemenin tebliğ işlemini istifa eden avukata yapması; avukatın da bu süre zarfında yapılacak olan duruşmaya girebilmesinin kabulü isabetli olacaktır.

İstifa bildiriminde bulunan avukatın vekâlet görevinin kapsamının Kanunda daraltılmadığı görülmektedir. Bu kapsamda örneğin istifa eden avukat maddi hukuka ait olan hakka da etki eden (feragat, kabul gibi) işlemleri yapabilecek midir? Kanaatimizce istifa eden avukatın görevinin bir süreliğine

⁴⁰ HMK m. 144/2 ye göre mahkemenin dinlenilmek üzere gelmeleri için iki tarafa vereceği süre iki haftadan az olamaz. Bu hükümde getirilen asgari sınırın amacının taraflara dinleneceği konu hakkında hazırlık yapma imkânı sağlamak olduğu hakkında bkz. **Köroğlu**, s. 36; gerçi bu süre gerektiğinde kısaltılabilir (HMK m. 144/2, c. 2). Ancak haklı bir sebep olmadan sürenin kısaltılması hukuki dinlenilme hakkını ihlâli olacaktır (**Muhammet Özkes**, Hukuki Dinlenilme Hakkı, Yetkin, 2003, s. 246; **Köroğlu**, s. 49).

devam etmesinin temel olarak iki amacı vardır. İlki, yargılamanın uzamasını önlemek; ikincisi o esnada hemen başka bir avukat bulamayacak müvekkilin hak kaybı yaşamasını önlemektir. Öyleyse istifa eden avukatın görev kapsamını müvekkilin hak kaybı yaşamasını önleyecek işlemlerin yapılmasıyla sınırlamak gerekecektir. Bu sebeple kabul ve feragat gibi işlemlerin yapılamamasının doğru olacağı kanaatindeyiz.

§ 4. İSTİFAYA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN İCRA TAKİBİNDE ve İDARİ YARGILAMADA UYGULANMASI

Medeni usul hukukunun istifaya ilişkin kurallarının icra takibi için de uygulanabilmesi bir açıdan medeni usul hukukuna ilişkin bir kuralın icra hukukunda ne ölçüde uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin tartışmalarla ilgilidir. İcra hukukunu medeni usul hukukun bir parçası kabul eden görüşe göre, medeni usul hukukuna ilişkin kurallar –icra hukukunun genel yapısı ve özel hükümlerine aykırı olmamak şartıyla- icra hukukunda da uygulanır⁴¹. Diğer görüş ise icra hukukunun medeni usul hukukundan bağımsız olduğundan hareketle⁴², medeni usul hukukuna ilişkin kuralların –atıf bulunmadıkça- icra hukukunda uygulanamayacağını belirtmektedir⁴³. Ancak kanaatimizce bu yöndeki tartışmalara girmeden avukatın istifadan sonra görevine bir süre daha devam etmesi zorunluluğunun aynı zamanda Av. Kanununda (m. 41) bulunması sebebiyle bu kuralın icra takibi açısından da geçerli olması gerekir. Buna göre icra takibi devam ederken istifa eden avukatın görev süresinin istifanın müvekkile tebliğinden itibaren (*iki hafta değil*) on beş gün olarak kabul edilmesi gerekir.

Bu noktada akla gelebilecek esas tartışma istifanın hükümlerini doğurması için mahkeme ve karşı tarafa bildirilmesi zorunluluğu getiren HMK m. 81 hükmünün icra takibi açısından uygulanıp uygulanmayacağı yönünde olmalıdır. Zira İİK' nın pek çok maddesinde HMK' ya atıf yapıldığı

⁴¹ **Bilge Umar**, İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yayınları, İzmir, 1973, s. 34.

⁴² Bu konuda bkz. **Saim Üstündağ**, İcra Hukukunun Esasları, 8. Bası, İstanbul, 2004, s. 3, dn. 3aa; **M. Kâmil Yıldırım**, “İcra Hukukunun Anayasa ile İlişkisi ve Ölçülülük İlkesi”, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 4, 1986-1991, S. 1-3, s. 101; ayrıca bkz. **Ernst Blumenstein**, Handbuch des Schweizerischen Schuldbetreibungsrechtes, Bern, 1911, s. 3.

⁴³ İnc. **Abdurrahim Karşlı**, İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, Alternatif, İstanbul, 2014, s. 133.

ve oradaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmesine rağmen⁴⁴ avukatın istifasına ilişkin hükümler atıf yapılan maddeler arasında yer almamaktadır. Kanaatimizce burada istifanın mahkeme ve karşı tarafa bildirilmesi zorunluluğunun yapılan işlemlerin geçerliliği noktasında şüpheleri ortadan kaldırması amacı olduğundan hareketle HMK m. 81 hükmünün icra takibi açısından uygulanmasının kabul edilmesi gerekir.

Avukatın istifasına ilişkin hükümlerin idari yargılamada da uygulanması gerekir. Zira İYUK m. 31'de HMK'nın " tarafların vekilleri"ne ilişkin hükümlerine atıf yapıldığı görülmektedir. Kanaatimizce bu atıf avukatın istifasına ilişkin hükümleri de kapsamaktadır. Bunun yanında avukatın istifasına ilişkin hükümlerin gerek müvekkilin haklarının koruması gerekse yapılacak işlemlerin güvenli olması amacıyla hizmet ettiği düşünüldüğünde aynı amacın idari yargılama açısından da gerekli olduğu sonucuna varmak gerekir. Nitekim Alman Hukukunda VwGO § 173'teki atıf gereği avukatın istifasına ilişkin hükümler idari yargılamada da uygulanmaktadır⁴⁵.

Bibliyografya

Akıncı, Şahin: **Vekâlet Sözleşmesinin Sona Ermesi**, Sayram, Ankara, 2005.

Bilge, Necip/Önen, Ergun: **Medenî Yargılama Hukuku Dersleri**, 3. Baskı, Ankara, 1978.

Blumenstein, Ernst: **Handbuch des Schweizerischen Schuldbetreibungsrechtes**, Bern, 1911.

Buz, Vedat: **Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar**, Yetkin, Ankara, 2005.

de Boor, Hans Otto/Erkel, Günther: **Zivilprozessrecht**, 2. Aufl., Wiesbaden, 1961.

Ersoy, Rifat: **Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu**, Ankara, 1976.

Gökyayla, Emre: **Avukatlık Sözleşmesinin Avukatın Azli ve İstifasıyla Sona Ermesi**, Seçkin, Ankara, 2007.

Karşı, Abdurrahim: **İcra ve İflas Hukuku**, 3. Baskı, Alternatif, İstanbul, 2014.

⁴⁴ Bunlar için bkz. m. 10/a-1, m. 15/2, m. 50/1, m. 50/3, m. 68/a-4, m. 159/2, m. 164/2, m. 182/2, m. 254/4, m. 259/1, m. 299, m. 363/2, m. 364/2, m. 365/1, m. 366/1.

⁴⁵ Bu yönde bir karar için bkz. OVG Münster, 03.07.2014 –II LA 284/13.

- Kılıçoğlu, Mustafa: **6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu El Şerhi**, Legal, İstanbul, 2012.
- Köroğlu, Anıl: **Medeni Usul Hukukunda Sürelere İlişkin Esaslar**, İÜ SBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Kuru, Baki: **Hukuk Muhakemeleri Usulü**, Altıncı Baskı, C. II, Demir Demir, İstanbul, 2001.
- Musielak/Voit: **Zivilprozessordnung**, 12. Aufl, 2015.
- Özekes, Muhammed: **Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenme Hakkı**, Yetkin, 2003.
- Rosenberg/Schwab/Gottwald: **Zivilprozessrecht**, C. H. Beck, 1993.
- Saenger/Bendtsen: **Zivilprozessordnung**, 6. Aufl. 2015.
- Sarı, Suat: **Vekâlet Sözleşmesinin Tek Taraflı Olarak Sona Erdirilmesi**, İstanbul, 2004.
- Stein/Jonas (Bork): **Kommentar zur Zivilprozessordnung**, 22. Aufl., Band 2, 2004.
- Tandoğan, Haluk: **Özel Borç İlişkileri**, C.II, Vedat, İstanbul, 2010.
- Tanrıver, Süha: **Noterlik Açısından Vekâlet (Temsil)**, NOTEV, Ankara, 2000. (“*Vekâlet*”)
- Tanrıver, Süha: **Medenî Usûl Hukuku**, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Toussaint, Guido: **Münchener Kommentar zur ZPO**, 4. Aufl, 2013.
- Umar, Bilge: **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi**, 2. Bası, Yetkin, 2014.
- Umar, Bilge: **İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi**, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yayınları, İzmir, 1973.
- Üstündağ, Saim: **İcra Hukukunun Esasları**, 8. Bası, İstanbul, 2004.
- Yıldırım, M. Kâmil: “İcra Hukukunun Anayasa ile İlişkisi ve Ölçülülük İlkesi”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 4, 1986-1991, S. 1-3.
- Zöller/Volkommer: **Zivilprozessordnung**, 17. Aufl, 1991.